

Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017

Monitorul Oficial nr. 229 – 243 din 07.07.2017

La data de 25 mai 2017, a fost adoptată Legea integrității, care înlocuiește Legea nr. 90/2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției.

Legea urmărește cultivarea integrității în sectorul public și a climatului de toleranță zero la corupție în instituțiile publice din Republica Moldova prin diferite acțiuni menite să asigure și să întărească integritatea instituțională și profesională.

Aceasta pune în ordine domeniul integrității în sectorul public la nivel politic, instituțional și profesional, obligațiile entităților publice, ale autorităților anticorupție și ale altor autorități responsabile pentru cultivarea, consolidarea și controlul integrității în sectorul public, domeniile importante pentru cultivarea integrității în sectorul privat în procesul de interacțiune cu sectorul public și pentru sancționarea lipsei de integritate în sectoarele public și privat.

O noutate este noțiunea de „*favoritism*”, care reprezintă sprijinul acordat în exercițiul funcțiunii de către agentul public persoanelor fizice sau juridice la soluționarea problemelor acestora, indiferent de motive, care nu este prevăzut de actele normative și care nu întrunește elementele unui conflict de interese sau elementele unei infracțiuni.

Legea integrității pune în ordine și procesul de evaluare externă a riscurilor de corupției în instituțiile publice pentru a putea identifica riscurile de corupție cu ajutorul metodelor analitice și practice (testarea integrității profesionale), descrierii factorilor care determină riscurile identificate și consecințele lor, precum și în vederea oferirii recomandărilor pentru diminuarea lor.

Potrivit Legii, agenții publici supuși testării integrității profesionale sunt selectați în mod aleatoriu, în funcție de riscurile de corupție identificate. În cadrul testului de integritate profesională sunt create și aplicate situații virtuale, asemănătoare celor din activitatea de serviciu, materializate prin operațiuni disimulate, condiționate de activitatea și comportamentul agentului public testat, pentru a stabili reacția și conduita acestuia, determinându-se astfel gradul de afectare a climatului de

integritate instituțională și riscurile de corupție în instituțiile publice.

Cazierul privind integritatea profesională a agenților publici asigură evidența rezultatelor testării integrității profesionale, necesare în cadrul procedurilor de angajare în entitățile publice.

Deasemenea, sunt prevăzute și sancțiuni în ceea ce privește lipsa de integritate în sectorul public și în cel privat. Lipsa integrității conduce la săvârșirea actelor de corupție și a celor conexe acestora și atrage răspunderea, după caz, disciplinară, civilă, contravențională sau penală. Responsabilitatea pentru constatarea și examinarea manifestărilor de corupție revine Procuraturii Anticorupție, Centrului Național Anticorupție, Autorității Naționale de Integritate și organelor Ministerului Afacerilor Interne în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală și ale Codului contravențional.

Data intrării în vigoare: 07.07.2017

Prevederile art. 13 alin. (2) lit. b)-f) se aplică până la implementarea depunerii electronice a declarațiilor de avere și interese personale.

Textul Legii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370852>

**Legea nr. 83 din 25 mai 2017
pentru modificarea și
completarea unor acte
legislative**

Legea modifică și completează câteva acte legislative, pentru a atribui competențe specifice autorităților tutelare locale și teritoriale într-o serie de situații/litigii privind drepturile copilului.

*Monitorul Oficial nr. 229 – 243
din 07.07.2017*

Codul familiei nr. 1316/2000 a fost modificat și completat în vederea delimitării atribuțiilor și responsabilităților autorităților teritoriale și locale, dar și în vederea contribuției la o mai bună respectare a drepturilor copilului.

Astfel, articolul 53 alineatul (2) a fost completat în final cu textul: „Părinții poartă răspundere, prevăzută de legislație, pentru neîndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de îngrijire și educație a copilului.”

La fel, articolul 53 a fost completat cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Dacă plasarea copilului într-un serviciu social de plasament a fost determinată de violență, neglijare, exploatare, abandon sau de alte acțiuni care pun în

pericol viața și sănătatea copilului, instanța de judecată, la cererea autorității tutelare teritoriale, va examina posibilitatea de încasare de la părintele/părinții culpabili a cheltuielilor pentru îngrijirea și educația copilului în serviciul/serviciile sociale de plasament din momentul plasării până în momentul reintegrării copilului în familia părinților, în condițiile stabilite de Guvern.”

Codul a fost completat cu articolele 57¹ (care prevede dreptul copilului la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin vătămarea integrității corporale sau a sănătății și prin încălcarea drepturilor personale nepatrimoniale) și 57² (care lămurește cine sunt autoritățile tutelare teritoriale și locale în domeniul protecției copilului).

La fel, articolul 142 a fost completat cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Tutela și curatela asupra copiilor ai căror părinți/al căror unic părinte sunt plecați/este plecat peste hotare pe un termen mai mare de 3 luni se instituie prin dispoziția autorității tutelare locale, în conformitate cu prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți.”

Codul penal nr. 985/2002 a fost completat. **Astfel, la Capitolul VII „Infrațiuni contra familiei și minorilor”** a fost adăugat articolul 201², care stabilește răspunderea penală pentru exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești.

Astfel, eschivarea cu rea-voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului în instituții rezidențiale sau servicii sociale de plasament, se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore.

Legea asistenței sociale nr. 547/2003 a fost completată în partea ce ține de atribuțiile autorităților publice locale de nivelul al doilea în domeniul prevenirii situațiilor de risc, susținerii și dezvoltării capacităților familiei în creșterea și educația copilului, precum și protecției copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

Astfel, art. 13 alineatul (2) fost completat cu literele b¹) și b²) cu următorul cuprins:

„b¹) organizează activități de prevenire a situațiilor de risc pentru copii și susțin dezvoltarea capacităților familiei de îngrijire și educația copilului;
b²) asigură protecția copiilor în situația de risc și a copiilor separați de părinți;”

Data intrării în vigoare: 07.07.2017

Textul Legii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370854>

Legea nr. 103 pentru modificarea articolului 11 din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995

Monitorul Oficial nr. 229 – 243 din 07.07.2017

La articolul 11 alineatul (2) din Legea ocrotirii sănătății, litera b) a fost redată cu următorul conținut:
„b) o indemnizație unică în mărime de 45 de mii de lei pentru medici și farmaciști și 36 de mii de lei pentru personalul medical și farmaceutic mediu, care se achită în trei rate egale, a câte 15 mii de lei și, respectiv, a câte 12 mii de lei, după expirarea primei luni de activitate și, ulterior, la finele fiecărui an de activitate;”

Data intrării în vigoare: 07.07.2017

Textul Legii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370861>

Legea nr. 104 pentru modificarea și completarea unor acte legislative din 09.06.2017

Monitorul Oficial nr. 229 – 243 din 07.07.2017

Prin Legea nr. 104 din 09.06.2017 au fost efectuate modificări și completări la câteva acte legislative, pentru a pune în ordine situațiile de lichidare a agentului economic, în mare parte.

Codul fiscal nr. 1163/1997 a fost completat cu câteva articole noi. Așadar, a fost completat cu articolul 188¹, care pune reglementează prezentarea dărilor de seamă fiscale și termenul de plată a obligațiilor fiscale ale agentului economic aflat în proces de lichidare. La fel, a fost completat cu articolul 224¹, care reglementează controlul efectuat de Serviciul Fiscal de Stat în legătură cu lichidarea agentului economic. Și cu articolul 227¹, care reglementează stingerea obligațiilor fiscale ale agentului economic aflat în proces de lichidare.

Articolul 37 din **Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali** a fost completată cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Certificatul privind lipsa restanțelor față de bugetul public național în cazurile stabilite de prezenta lege se emite de către Agenția Servicii Publice în baza informației obținute din sistemul informațional automatizat al Serviciului Fiscal de Stat „Contul curent al contribuabilului”, prin intermediul platformei de interoperabilitate instituite de Guvern.”

Data intrării în vigoare: 07.07.2017

Textul Legii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370863>

Hotărârea Curții Constituționale nr. 17 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 22 alin. (1) lit. v) din Codul de executare (interdicția eliberării documentelor de stare civilă, a actelor de identitate sau a permiselor de conducere)

Monitorul Oficial nr. 244 – 251 din 14.07.2017

La data de 15 februarie 2017, judecătorul Ion Ghizdari, din cadrul Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, a depus o sesizare la Curtea Constituțională prin care a pretins că prevederile articolului 22 alin. (1) lit. v) din Codul de executare, în partea ce ține de posibilitatea aplicării de către instanța de judecată a interdicției privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate sau a permiselor de conducere, sunt contrare articolelor 23, 27, 28 și 54 din Constituție.

În consecință, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate. Ca urmare, a declarat neconstituțional textul „Interdicția privind eliberarea documentelor de stare civilă, a actelor de identitate sau a permiselor de conducere se aplică exclusiv de către instanța de judecată” din articolul 22 alin. (1) lit. v) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443 din 24.12.2004.

Data intrării în vigoare: 10.05.2017

Textul Hotărârii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370905>

Hotărârea Curții Constituționale nr. 20 privind excepția de neconstituționalitate a art. 7 alin. (17) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind

La data de 29 martie 2017, judecătorul Constantin Roșca, din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a depus sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de avocatul Vasile Iamandii, prin care a pretins că prevederile art. 7 alin. (17) din Legea privind indemnizațiile pentru

indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, precum și a pct. 89 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03.02.2005

(recalcularea indemnizațiilor de asigurări sociale)

Monitorul Oficial nr. 244 – 251 din 14.07.2017

incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, precum și prevederile pct. 89 din Regulamentul sunt contrare articolelor 47, 49 și 50 din Constituție.

În rezultatul examinării, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate ridicată și a recunoscut constituționalitatea articolului 7 alin. (17) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și pct. 89 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2005, în măsura în care interdicția recalculării indemnizațiilor de asigurări sociale stabilite nu este aplicabilă în cazul comiterii unor erori la determinarea bazei de calcul al indemnizației.

Data intrării în vigoare: 06.06.2017

Textul Hotărârii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370906>

Legea nr. 123 pentru modificarea și completarea unor acte legislative din 07.07.2017

Monitorul Oficial nr. 252 din 19.07.2017

Legea vine cu un șir de modificări și completări la mai multe acte legislative. Dintre cele mai importante amintim:

Codul fiscal nr. 1163/1997 a fost modificat și completat pe marginea prevederilor cu referire la impozitele, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii.

Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală a fost modificată și completată, pe marginea prevederilor cu privire la condițiile de eliberare și suspendare a poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală. La fel, s-au făcut câteva schimbări în ceea ce ține de obligațiile asiguratorilor.

Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale a fost modificată și completată. Așadar, sintagma „Casa Națională” a fost înlocuită cu textul „Serviciul Fiscal de Stat”. La fel, în lista persoanelor fizice care plătesc contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat au fost incluși și administratorii autorizați.

În consecință, Serviciul Fiscal de Stat urmează să prezinte Casei Naționale informația privind relațiile de muncă și venitul asigurat și informația privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în baza acordului încheiat între Casa Națională și Serviciul Fiscal de Stat.

În **Codul muncii nr. 154/2003** s-au făcut câteva modificări și completări. Spre exemplu, mai multe prevederi au fost excluse. Printre acestea: articolele 66 (care conținea prevederi cu privire la carnetul de muncă) și 151 (cu referire la răspunderea pentru reținerea eliberării carnetului) etc.

Carnetele de muncă eliberate până la data de 1 ianuarie 2019 rămân opozabile terților, în condițiile stabilite de legislația aplicabilă, până la data de 1 ianuarie 2019.

Data intrării în vigoare: 01.01.2018

Articolului V: 01.01.2019

Articolul VII: 19.07.2017

Textul Legii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370937>

Legea nr. 154 pentru modificarea și completarea unor acte legislative din 20.07.2017

Monitorul Oficial nr. 253 – 264 din 21.07.2017

Prezenta lege a adus mai multe modificări și completări la legislația electorală după cum urmează:

În **Codul electoral nr. 1381/1997** au fost introduse noțiunile:

„*circumscripție națională* – circumscripție electorală de nivel național în care se organizează și se desfășoară alegerile deputaților în Parlament în baza votului reprezentării proporționale pe listele de partid;

„*circumscripție uninominală* – circumscripție electorală în care se organizează și se desfășoară alegerile unui singur mandat de deputat în Parlament în baza votului majoritar;”

Articolul 4 a fost completat cu alineatul (2) cu următorul cuprins: „(2) În cadrul alegerilor parlamentare, fiecare alegător are dreptul să voteze cu două buletine – unul pentru circumscripția națională și celălalt pentru circumscripția uninominală. Fiecare vot are putere juridică egală.”

Articolul 41 a fost completat cu un alineat (2²), care prevede că partidele politice care vor respecta cota de

cel puțin 40% de candidați femei înaintați în circumscripțiile uninominale vor beneficia de o majorare de cel puțin 10% din suma alocată pentru anul bugetar și de un coeficient de multiplicare pentru fiecare candidat femeie ales în circumscripția uninominală.

La fel, au fost stabilite careva condiții speciale pentru înregistrarea unui candidat femeie pentru o circumscripție uninominală. Prin urmare, o femeie trebuie să adune cel puțin 250 și cel mult 500 de susținători cu drept de vot în circumscripția unde candidează.

Codul electoral a fost completat cu articolul 29², care pune în ordine constituirea și funcționarea secțiilor de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria) și a birourilor electorale ale secțiilor de votare pentru localitățile din stânga Nistrului.

Comisia Electorală Centrală urmează să întreprindă măsurile necesare pentru pregătirea următoarelor alegeri parlamentare, asigurând informarea funcționarilor electorali, a alegătorilor și a altor subiecți vizați privind noile reglementări ale legislației electorale. La fel, aceasta va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege, inclusiv privind mecanismul financiar de încurajare a promovării femeilor în politică.

Data intrării în vigoare: 21.07.2017

Textul Legii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370943>

Hotărârea Guvernului nr. 594 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate din 26.07.2017

Monitorul Oficial nr. 265 – 273 din 28.07.2017

În scopul executării prevederilor Hotărârii Parlamentului nr. 189 din 21.07.2017 privind aprobarea Listei ministerelor, administrația publică centrală de specialitate este restructurată.

Potrivit Hotărârii, Ministerul Economiei își modifică denumirea în Ministerul Economiei și Infrastructurii, care se reorganizează prin absorbția Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

Denumirea Ministerului Culturii se modifică în Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, care se

reorganizează prin absorbția Ministerului Educației și a Ministerului Tineretului și Sportului.

Denumirea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei se modifică în Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, care se reorganizează prin absorbția Ministerului Sănătății.

La fel, denumirea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor se modifică în Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, care se reorganizează prin absorbția Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerului Mediului.

Data intrării în vigoare: 28.07.2017

Textul Hotărârii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=370968>
